

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่จะส่งประเมิน (เรียงลำดับตามความดีเด่นหรือความสำคัญ)

๑) ชื่อผลงาน

- ๑.๑) ผลงานลำดับที่ ๑ : การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ค่าธรรมเนียมผ่านทางและการบริหารจัดการระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้น (M-Flow) บนทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองหมายเลข ๙ ของกองทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง กรมทางหลวง
- ๑.๒) ผลงานลำดับที่ ๒ : การตรวจสอบดำเนินงานโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายบางใหญ่-กาญจนบุรี ช่วงที่ ๑๗ (กม.๖๐+๙๕๐.๐๐๐ -กม.๖๔+๗๐๐.๐๐๐) รวมทางแยกต่างระดับท่ามะกา
- ๑.๓) ผลงานลำดับที่ ๓ : การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินโครงการที่เป็นไปตามเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ของกรมทางหลวง ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ จำนวน ๒๕ โครงการ

๒) ระยะเวลาที่ดำเนินการ

- ๒.๑) ผลงานลำดับที่ ๑ : ๑๘ - ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๗
- ๒.๒) ผลงานลำดับที่ ๒ : ๑๓ - ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗
- ๒.๒) ผลงานลำดับที่ ๓ : ๑๙ เมษายน - ๑๓ กันยายน ๒๕๖๗

๓) สัดส่วนในการดำเนินการเกี่ยวกับผลงาน

- ผลงานลำดับที่ ๑ : ตนเองปฏิบัติ ร้อยละ ๘๐

รายละเอียดผลงาน

๑. ศึกษา วิเคราะห์การดำเนินการ รูปแบบ การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้น (M-Flow)
๒. ตรวจสอบกระบวนการ และขั้นตอนการจัดเก็บรายได้และการบริหารจัดการระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้น (M-Flow)
๓. ตรวจสอบการจัดทำสัญญา การบริหารสัญญา และการตรวจรับพัสดุ ของงานจ้างการบริหารจัดการระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้น (M-Flow) ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและนโยบายที่กำหนด
๔. ตรวจสอบการรับเงิน และการนำเงินส่งคลังในระบบ GFMIS ผ่านระบบ KTB Corporate Online การผ่านรายการในบัญชีแยกประเภท การประมวลผลการบันทึกบัญชีระบบ GFMIS รวมทั้งการบันทึกข้อมูลในทะเบียนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บรายได้ค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้น (M-Flow)

๕. ตรวจสอบระบบการควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยงการจัดเก็บรายได้และการบริหารจัดการระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้น (M-Flow) และตรวจสอบการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและนโยบายอย่างถูกต้อง รวมทั้งให้คำปรึกษา แนะนำแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

๖. วิเคราะห์และสรุปข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบทั้งหมด เพื่อนำข้อมูลมาจัดทำกระดาษทำการ สอบทาน และรายงานผลการตรวจสอบตามประเด็นข้อตรวจพบที่เป็นสาระสำคัญ และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุง เสนอผู้อำนวยการสำนักงานตรวจสอบภายในพิจารณาให้ความเห็นชอบ รวมทั้งเสนอต่ออธิบดีกรมทางหลวง เพื่อพิจารณาสั่งการให้หน่วยรับตรวจแก้ไขตามข้อเสนอแนะต่อไป

กรณีที่เป็นผลงานร่วมกันของบุคคลหลายคน

รายชื่อผู้ที่มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ	สัดส่วนผลงานของผู้มีส่วนร่วม	ระบุรายละเอียดของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน
นางสาวนพวรรณ นาคะ		๑๐%	ตรวจสอบการดำเนินการตามสัญญาจ้างการบริหารจัดการระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้น (M-Flow) ของผู้รับจ้าง
นางสาวธนสร ทองลบ		๕%	ตรวจสอบการจ่ายค่าจ้างค่าบริการจัดการระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้น (M-Flow) ให้ผู้รับจ้าง
นางสาวณัฐสุดา โพธิ์รักษ์		๕%	ตรวจสอบการนำเงินส่งคลังประเภทรายได้ค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้น (M-Flow)

- ผลงานลำดับที่ ๒ : ตนเองปฏิบัติ ร้อยละ ๘๐

รายละเอียดผลงาน

- (๑) จัดทำแผนการตรวจสอบ แนวการตรวจสอบ และประเมินความเสี่ยงในการตรวจสอบ
- (๒) สืบหาข้อมูลเบื้องต้น โดยศึกษาและทำความเข้าใจงาน/โครงการ เพื่อกำหนดประเด็นการตรวจสอบ ศึกษาเอกสารหลักฐานของโครงการที่จะตรวจสอบ สัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการตามแนวการตรวจสอบที่วางไว้ เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน
- (๓) การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน เพื่อให้ทราบว่าระบบการควบคุมภายในขององค์กรที่จะทำให้งานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความประหยัด

(๔) การวางแผนการปฏิบัติงานตรวจสอบว่ามีขั้นตอน และวิธีการอย่างไรในการรวบรวมหลักฐาน ข้อมูล เพื่อสรุปเป็นข้อตรวจพบ

(๕) ปฏิบัติงานตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Bidding : e-bidding) การบริหารสัญญา การตรวจรับพัสดุ พร้อมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำกระดาษทำการ และนำไปจัดทำรายงานผลการตรวจสอบ

(๖) สรุปประเด็นข้อตรวจพบ จากหลักฐานที่ได้จากการตรวจสอบเกี่ยวกับหน่วยรับตรวจ ผลการดำเนินงาน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และประเมินผลจากการตรวจสอบแต่ประเด็นข้อตรวจพบ

(๗) จัดทำรายงานผลการตรวจสอบ เพื่อรายงานผลการปฏิบัติงานตรวจสอบการดำเนินงาน ต่อผู้อำนวยการตรวจสอบภายใน ก่อนนำเสนอรายงานต่ออธิบดีกรมทางหลวงต่อไป

กรณีที่เป็นผลงานร่วมกันของบุคคลหลายคน

รายชื่อผู้ที่มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ	สัดส่วนผลงาน ของผู้มีส่วนร่วม	รายละเอียดของ ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน
นางอัญชลี ฤกษ์ปรีดี		๑๐%	ตรวจสอบการดำเนินการตามสัญญาและเอกสารประกอบที่ผู้รับจ้างจัดส่งให้หน่วยงาน
นางสาวธิดา ฉลาดล้ำ		๕%	ตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินค่างานก่อสร้างของโครงการฯ และสุ่มตรวจสอบการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างที่ผู้ควบคุมงานรายงาน
นางสาวนิตา สุจิตประเสริฐ		๕%	ตรวจสอบรายละเอียดของผลทดลองวัสดุประกอบการเบิกจ่ายเงินค่างานก่อสร้างของโครงการฯ

- ผลงานลำดับที่ ๓ : ตนเองปฏิบัติ ๘๐%

รายละเอียดผลงาน

๑) ศึกษาและสอบทานแผนการบริหารความเสี่ยงของกรมทางหลวง โดยพิจารณาจากประเด็น ความเสี่ยงการทุจริตครอบคลุมทุกขั้นตอนการดำเนินโครงการหรือไม่ และมาตรการควบคุมหรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริตมีความสอดคล้องกับประเด็นความเสี่ยงที่ระบุหรือไม่

๒) ตรวจสอบเอกสาร หลักฐาน หรือข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการก่อสร้าง

๓) วางแผนการตรวจสอบ ปฏิบัติงานตรวจสอบ รายงานผลการตรวจสอบ และติดตามผลการตรวจสอบ ให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติการตรวจสอบภายในตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๔) ตรวจสอบติดตามการดำเนินโครงการ และรายงานผลการตรวจสอบติดตามโครงการเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงการทุจริตเชิงนโยบายของโครงการขนาดใหญ่

๕) รวบรวมและจัดทำรายงานสรุปผลการตรวจสอบติดตามโครงการตามเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ ตามแผนและมาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

กรณีที่เป็นผลงานร่วมกันของบุคคลหลายคน

รายชื่อผู้ที่มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ	สัดส่วนผลงานของผู้มีส่วนร่วม	ระบุรายละเอียดของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน
นางอัญชลี ฤกษ์ปรีดี		๘ %	ตรวจสอบการดำเนินการตามสัญญาและเอกสารประกอบที่ผู้รับจ้างจัดส่งให้หน่วยงาน - โครงการก่อสร้างทางหลวงหมายเลข ๒๓๗๘ สาย อ.จอมพระ - บ.ไทรงาม ตอน ๒ จ.บุรีรัมย์ - โครงการก่อสร้างทางแนวใหม่สายแยกทางหลวงหมายเลข ๔๔ (บ.วังจา) - บรรจบทางหลวงหมายเลข ๔๐๔๐ (เดิม) (บ.นาเหนือ) ตอน ๒ จ.กระบี่ - โครงการก่อสร้างทางลอดจุดตัดทางหลวงหมายเลข ๒ ตัดถนนข้างฝือกตัดถนนสิริราชธานี (แยกประโดก) จ.นครราชสีมา - โครงการงานก่อสร้างทางแยกต่างระดับจุดตัดทางหลวงหมายเลข ๒๒๔ ตัดทางหลวงหมายเลข ๒๙๐ จ.นครราชสีมา
นางสาวธิดา ฉลาดล้ำ		๔ %	ตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินค่างานก่อสร้างของโครงการฯ และรายละเอียดของผลทดลองประกอบการเบิกจ่ายเงินค่างานก่อสร้างของโครงการฯ

รายชื่อผู้ที่มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ	สัดส่วนผลงาน ของผู้มีส่วนร่วม	ระบุรายละเอียดของ ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน
			<ul style="list-style-type: none"> - โครงการก่อสร้างทางหลวงหมายเลข ๒๓๗๘ สาย อ.จอมพระ - บ.ไทรงาม ตอน ๒ จ.บุรีรัมย์ - โครงการก่อสร้างทางแนวใหม่สายแยกทางหลวงหมายเลข ๔๔ (บ.วังจา) - บรรจบทางหลวงหมายเลข ๔๐๔๐ (เดิม) (บ.นาเหนือ) ตอน ๒ จ.กระบี่
นางสาววนิดา สุจิตรประเสริฐ		๓ %	<p>ตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินค่างานก่อสร้างของโครงการฯ และรายละเอียดของผลทดลองประกอบการเบิกจ่ายเงินค่างานก่อสร้าง</p> <ul style="list-style-type: none"> - โครงการก่อสร้างทางแนวใหม่ สายแยกทางหลวงหมายเลข ๔๔ (บ.วังจา) - บรรจบทางหลวงหมายเลข ๔๐๔๐ (เดิม) (บ.นาเหนือ) ตอน ๒ จ.กระบี่
นางสาวณัฐสุดา โพธิ์รักษ์		๕ %	<p>๑. ตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินค่างานก่อสร้างของโครงการฯ และรายละเอียดของผลทดลองประกอบการเบิกจ่ายเงินค่างานก่อสร้าง</p> <ul style="list-style-type: none"> - โครงการก่อสร้างทางลอดจุดตัดทางหลวงหมายเลข ๒ ตัดถนนข้างฝือกตัดถนนสิริราชธานี (แยกประโดก) จ.นครราชสีมา - โครงการงานก่อสร้างทางแยกต่างระดับจุดตัดทางหลวงหมายเลข ๒๒๔ ตัดทางหลวงหมายเลข ๒๕๐ จ. นครราชสีมา <p>๒. ช่วยรวบรวมข้อมูลจากการกำกับติดตาม และตรวจสอบ เพื่อจัดส่งสำนักงาน ป.ป.ท ภายในระยะเวลาที่กำหนด</p>

๔) ข้อเสนอแนวความคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน (จำนวน ๑ เรื่อง)

เรื่อง การพัฒนาคุณภาพงานตรวจสอบภายใน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้บริหาร หน่วยรับตรวจ และผู้ที่เกี่ยวข้อง

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความดังกล่าวข้างต้นถูกต้องและเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) (ผู้ขอรับการประเมิน)

(นางสาวสุรีย์ สิริสมุทสรสาร)

(วันที่ ๑๑ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗)

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) (ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล)

(นายเสริมศักดิ์ นัยนันท์)

(วันที่ ๑๑ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗)

(ลงชื่อ) (ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป)

(นายอภิรัฐ ไชยวงศ์น้อย)

(วันที่ ๑๑ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗)

หมายเหตุ คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อย ๒ ระดับ คือ ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไปอีก ๑ ระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียวกัน ก็ให้มีคำรับรอง ๑ ระดับได้

แบบเสนอเค้าโครงเรื่องโดยสรุปของผลงานและข้อเสนอแนวคิด

(กรณีเลื่อนประเภทวิชาการ ระดับเชี่ยวชาญ)

ชื่อผลงานลำดับที่ ๑ การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ค่าธรรมเนียมผ่านทางและการบริหารจัดการระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้น (M-Flow) บนทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง หมายเลข ๙ ของกองทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง กรมทางหลวง

๑. สรุปสาระสำคัญ

กองทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง เป็นหน่วยงานภายใต้สังกัดของกรมทางหลวง ที่ดำเนินการจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางและจัดระบบการจราจรและระบบความปลอดภัยบนทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง บริหารจัดการเพื่อพัฒนาและบำรุงรักษาโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง และมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้การคมนาคมขนส่งทางถนนระหว่างเมืองได้รับความสะดวก รวดเร็วมากขึ้น

ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง หรือมอเตอร์เวย์ เปิดให้บริการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ และ พ.ศ. ๒๕๔๒ ตามลำดับ โดยมี ๒ สายทาง ได้แก่ ทางหลวงพิเศษหมายเลข ๗ เส้นทางกรุงเทพฯ - ชลบุรี สายใหม่ (มอเตอร์เวย์) และทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ เส้นทางสายวงแหวนรอบนอกด้านตะวันออก (ตอนบางปะอิน - บางพลี) เปิดใช้งานตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ และ ๒๕๔๒ ตามลำดับ

ทั้ง ๒ เส้นทาง เป็นทางหลวงพิเศษที่มีการควบคุมทางเข้า - ออก แบบสมบูรณ์ (Full Control of Access) โดยกั้นรั้วถาวรตลอดแนวทาง เป็นทางหลวงที่เก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางในระบบเปิด ซึ่งในแต่ละด่านเก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางด้วยระบบตัวในอัตราคงที่ คือ รถยนต์ ๔ ล้อ ๓๐ บาท รถยนต์ ๖ ล้อ ๕๐ บาท และรถยนต์มากกว่า ๖ ล้อ ๗๐ บาท ประกอบด้วย ๒ ระบบ คือ

๑. ระบบเปิด (Opened System) เป็นระบบที่มีด่านเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทาง ณ จุดทางเข้าสู่ระบบหรือจะตั้งบนทางหลักของทางหลวงพิเศษ (Barrier Type) เป็นช่วงๆ ซึ่งทั้งสองแบบผู้ใช้ทางจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมผ่านทางทุกครั้งที่ผ่านมาตามอัตราที่กำหนด

๒. ระบบปิด (Closed System) เป็นระบบที่ผู้ใช้ทางต้องรับบัตร (Smart Card) ของทางหลวงพิเศษฯ ระบบนี้จะใช้พนักงานจ่ายบัตร Smart Card ที่บริเวณด่านเข้า และต้องคืนบัตรที่บริเวณทางออกเพื่อจ่ายค่าธรรมเนียมผ่านทางตามระยะทางที่ใช้จริง ซึ่งการดำเนินการในระบบปิดจะต้องมีด่านเก็บเงินทุกๆ จุดเข้า - ออก ของทุกทางแยกต่างระดับ

นอกจากนี้กองทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองได้พัฒนาระบบเก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติ (Electronic Toll Collection System หรือ ETC) เป็นระบบที่ผู้ใช้ต้องติดเครื่องรับสัญญาณไว้ที่กระจกหน้ารถ โดยเมื่อรถวิ่งผ่านด่านฯ อุปกรณ์ที่ช่องทางจะส่งสัญญาณติดต่อกับเครื่องรับสัญญาณ เพื่อตรวจสอบข้อมูลในบัตร หากถูกต้องคอมพิวเตอร์จะสั่งให้ไม้กั้นช่องทางเปิดให้รถผ่านได้ โดยระบบจะหักค่าผ่านทางในบัตรและแสดงอัตราค่าผ่านทางและยอดเงินคงเหลือที่ป้ายราคาประจำช่องเก็บเงินให้ทราบ ระบบนี้จะช่วยแก้ปัญหารถติดบริเวณหน้าด่านได้เป็นอย่างดี โดยนำบัตร M-Pass มาให้บริการ เพื่อลดปัญหาการจราจรหนาแน่นหน้าด่านเก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทาง และเสริมสร้างความสะดวกสบายในการเดินทางให้กับประชาชน

ต่อมากรมทางหลวงโดยกองทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองได้ดำเนินการตามนโยบายสั่งการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมที่ได้มอบหมายให้กรมทางหลวง และการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ดำเนินการแก้ไขปัญหาด่านเก็บค่าผ่านทางของทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง และการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ให้รถสามารถผ่านด่านเก็บเงินได้โดยเร็วไม่หยุดชะงัก เพื่อลดความแออัดของรถบริเวณหน้าด่านฯ และดำเนินการแก้ไขปัญหาจราจรบนทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ โดยได้พัฒนาระบบเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติรูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาปรับปรุงระบบเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทาง ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาจราจรติดขัดอย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้มีการ

ปรับปรุงระบบเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางแบบไม่มีไม้กั้น ทั้งในรูปแบบช่องทางเดี่ยว (Single Lane Free – Flow : SLFF) และหลายช่องทาง (Multilane Free-Flow : MLFF) เป็นแนวทางที่มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยระบบ SLFF และ MLFF จะอาศัยเทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์ในรูปแบบการอ่านป้ายทะเบียนรถอัตโนมัติ (Automatic License Plate Recognition : ALPR) ร่วมกับระบบการตรวจรับยานพาหนะอัตโนมัติ (Automatic Vehicle Identification : AVI) เพื่อใช้ตรวจสอบยานพาหนะและระบุตัวตนผู้ใช้บริการ และมีการเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางภายหลังการใช้บริการ (Post - Paid) ซึ่งผู้ใช้บริการสามารถดำเนินการชำระค่าผ่านทางได้หลากหลายช่องทางการชำระเงิน เช่น บัตรเครดิต บัตรเดบิต การตัดเงินบัญชีธนาคาร แอปพลิเคชันของธนาคาร และการใช้ QR Code เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการของกรมทางหลวง ระบบเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้นจึงใช้ชื่อว่า “ระบบ M-Flow” และเริ่มดำเนินการบนทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ บริเวณ ด่านทับช้าง ๑ ด่านทับช้าง ๒ ด่านธัญบุรี ๑ และด่านธัญบุรี ๒ สำหรับรถยนต์ทุกชนิดที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ทางหลวงพิเศษ โดยต้องสามารถจำแนกรถยนต์ดังกล่าวได้อย่างน้อย ๓ ประเภท ได้แก่ รถยนต์ ๔ ล้อ รถยนต์ ๖ ล้อ และรถยนต์มากกว่า ๖ ล้อ ซึ่งระบบ M-Flow ได้เปิดให้บริการเต็มรูปแบบตั้งแต่วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เป็นต้นมา

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ในฐานะที่ผู้ขอรับการประเมิน ได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบงานของกองทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ จึงได้คัดเลือกและวางแผนการปฏิบัติงานเพื่อตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ และการบริหารจัดการระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้น (M-Flow) บนทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองหมายเลข ๙ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางรูปแบบใหม่ (Exposure) และเป็นระบบงานที่สำคัญที่ใช้ในการจัดเก็บรายได้ค่าธรรมเนียมผ่านทางของผู้ใช้บริการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑. เพื่อศึกษา วิเคราะห์การดำเนินการ รูปแบบ กฎหมาย ปัญหาอุปสรรค และข้อจำกัด ที่เกี่ยวข้อง กับระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้น (M-Flow)

๒. เพื่อตรวจสอบการจัดเก็บรายได้และการบริหารจัดการระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้น (M-Flow) ให้ทราบได้ว่าการจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางทุกรายการจากผู้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำเงินส่งคลังครบถ้วน เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของหน่วยงาน

๓. เพื่อให้ทราบถึงระบบการควบคุมภายในที่มีอยู่ในการจัดเก็บรายได้และการบริหารจัดการระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้น (M-Flow) และมีการปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและนโยบายอย่างถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะกรณีที่มีการควบคุมภายในมีจุดอ่อนในการปฏิบัติงาน

ในการตรวจสอบการจัดเก็บรายได้และการบริหารจัดการระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้น (M-Flow) ผู้ขอรับการประเมินได้มีขอบเขตการศึกษา โดยตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ของเดือน ธันวาคม ๒๕๖๖ - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

๒. สรุปขั้นตอนการดำเนินการ

การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้และการบริหารจัดการระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้น (M-Flow) บนทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองหมายเลข ๙ ของผู้ตรวจสอบภายในมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ การรวบรวมและศึกษาข้อมูล ผู้ตรวจสอบภายในควรทำความเข้าใจ ศึกษากฎหมาย ระเบียบ แนวทางการปฏิบัติงาน คู่มือการปฏิบัติงาน และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ วางแผนการปฏิบัติงานตรวจสอบ (Engagement Plan) โดยการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เพื่อ กำหนดประเด็นการตรวจสอบ วัตถุประสงค์การตรวจสอบ ขอบเขตการตรวจสอบ และแนวทางการตรวจสอบ

๒.๓ ปฏิบัติงานตรวจสอบ (Examination) โดยใช้เทคนิคการรวบรวมข้อมูลหลักฐาน จากเอกสาร การสอบถาม การสัมภาษณ์ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง การสังเกตการณ์ และนำข้อมูลการวิเคราะห์ มาประเมินผล เพื่อสรุปประเด็นการตรวจสอบ

๒.๔ จัดทำรายงานผลการตรวจสอบ (Reporting) นำข้อมูลการสรุปประเด็นข้อตรวจพบมาจัดทำร่าง รายงานการตรวจสอบ และชี้แจงประเด็นข้อตรวจพบให้หน่วยรับตรวจทราบ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและหาข้อยุติในประเด็นที่ยังมีความเห็นไม่ตรงกัน ก่อนจัดทำรายงานผลการตรวจสอบเสนออธิบดีต่อไป

๒.๕ ติดตามผลการตรวจสอบ (Follow-up) ว่าหน่วยรับตรวจมีการนำข้อเสนอแนะในรายงานผลการ ตรวจสอบไปปฏิบัติหรือไม่ ภายในระยะเวลาที่สำนักงานตรวจสอบภายในกำหนด

๓. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

๓.๑ ระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้น (M-Flow) เป็นระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียม ผ่านทางรูปแบบใหม่ (Exposure) ซึ่งสำนักงานตรวจสอบภายในยังไม่เคยวางแผนการตรวจสอบระบบค่าธรรมเนียม ดังกล่าว ยังมีความรู้ไม่เพียงพอเกี่ยวกับระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมฯ จึงต้องศึกษาวิเคราะห์ กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง คู่มือการปฏิบัติงาน และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติแบบ ไม่มีไม้กั้น (M-Flow) เป็นจำนวนมากเพื่อให้เข้าใจเรื่องที่ตรวจสอบอย่างถ่องแท้ ละเอียดยรอบคอบ และต้องใช้เวลาในการศึกษาควบคู่ไปกับการตรวจสอบงาน เพื่อสามารถปฏิบัติงานตรวจสอบให้แล้วเสร็จตามแผนการ ปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ และมีประสิทธิภาพ

๓.๒ มีข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้น (M-Flow) ในแต่ละระบบมีจำนวนมาก เนื่องจากในแต่ละวันมีผู้ใช้ทางประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ คนขึ้นไป รวมถึง การตรวจสอบการดำเนินการตามสัญญาจ้างบริหารจัดการระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มี ไม้กั้น (M-Flow) มีข้อกำหนดและรายละเอียดของงานบริหารจัดการระบบ M-Flow หลายรายการ รวมถึง เงื่อนไขสัญญาที่มีหลายเงื่อนไขที่ผู้รับจ้างต้องปฏิบัติ ก่อนที่จะมีการจ่ายค่าจ้าง การจ่ายเงินค่าชดเชยค่าธรรมเนียม ผ่านทางให้กับผู้รับจ้าง และการเบิกจ่ายค่าดำเนินการสนับสนุนงานติดตามทวงถามค่าปรับตามผลงานที่สำเร็จ ให้แก่ผู้รับจ้าง ผู้ขอรับการประเมินต้องศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกำหนดและรายละเอียดของงาน เงื่อนไขสัญญาดังกล่าว รวมถึงการตรวจสอบเอกสารหลักฐานการเบิกจ่าย การส่งมอบงาน ในแต่ละงวดงานหรือ แต่ละครั้งนั้น มีเอกสารที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก ทั้งจากระบบ M-Flow และระบบ New GFMS Thai ทำให้ ต้องใช้เวลามากในการจัดเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลที่มีความยุ่งยากมาก

๔. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ)

๔.๑ **เชิงปริมาณ** การตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ และการบริหารจัดการระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทาง อัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้น (M-Flow) เป็นไปตามแนวทางในการปฏิบัติงานของสำนักงานตรวจสอบภายใน และแผนการ ตรวจสอบประจำปี พ.ศ.๒๕๖๗ ที่ได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมทางหลวง จำนวน ๑ แห่ง

๔.๒ **เชิงคุณภาพ** ผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงาน ได้ทราบปัญหาในการปฏิบัติงานของหน่วยงานและสามารถ แก้ไขข้อบกพร่องและป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานอีก

๕. ประโยชน์ที่หน่วยงานได้รับ

๕.๑ ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารการจัดเก็บรายได้และการบริหารจัดการระบบ จัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางอัตโนมัติแบบไม่มีไม้กั้น (M-Flow) และแก้ไขปรับปรุงเพื่อพัฒนาระบบจัดเก็บ ค่าธรรมเนียมฯ ให้มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า โดยมุ่งการบริหารราชการให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

๕.๒ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้การปฏิบัติงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ และผู้ปฏิบัติงานสามารถ นำข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มต่อไป

ชื่อผลงานลำดับที่ ๒ การตรวจสอบดำเนินงานโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายบางใหญ่ – กาญจนบุรี ช่วงที่ ๑๗ (กม.๖๐+๙๕๐.๐๐๐ - กม.๖๔+๗๐๐.๐๐๐) รวมทางแยกต่างระดับท่ามะกา

๑. สรุปสาระสำคัญ

การตรวจสอบการดำเนินงาน (Performance Auditing) เป็นมาตรการในการตรวจสอบภายในประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการขององค์กรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายหรือหลักการที่กำหนด การตรวจสอบเน้นถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และความคุ้มค่า โดยต้องมีผลผลิตและผลลัพธ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ซึ่งวัดจากตัวชี้วัดที่เหมาะสม ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความเพียงพอ ความมีประสิทธิภาพของกิจกรรม การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในขององค์กรด้วย

โดยการดำเนินงานขององค์กรไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือเอกชน มีกิจกรรมมากมายที่ไม่เกี่ยวข้องกับการบริหารการเงิน เช่น กระบวนการบริหารบุคลากร กระบวนการผลิต ฯลฯ แต่กิจกรรมเหล่านี้มีความสำคัญต่อการดำเนินงานโครงการ ดังนั้นผู้บริหารจะต้องควบคุมกำกับให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ประกอบกับการจัดการสมัยใหม่ซึ่งมีการกระจายอำนาจบริหารงานออกไป จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีเทคนิคการควบคุมที่ต้องให้ทันเหตุการณ์ตลอดเวลาสำหรับภาครัฐ โดยลักษณะโครงสร้าง วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และวิธีการปฏิบัติงานขององค์กรจะมีขอบเขตที่กว้าง มีความหลากหลายและซับซ้อนเป็นอย่างมาก รวมทั้งมีกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องมากมาย โดยมุ่งเน้นที่จะอำนวยความสะดวกต่อการพัฒนาประเทศ และความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศให้ดีขึ้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ดังนั้นการที่ส่วนราชการจะสามารถดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และหรือเป้าหมาย รวมทั้งถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และระบบที่กำหนดได้นั้น จำเป็นต้องมีกลไกที่สำคัญคือ การตรวจสอบการดำเนินงาน เป็นสิ่งหนึ่งในการควบคุมผลการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพดังกล่าว

การตรวจสอบการดำเนินงาน เป็นการตรวจสอบการดำเนินการของภาครัฐอย่างเป็นอิสระ และเป็นกลาง โดยใช้หลักความประหยัด ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล (หลัก ๓ Es) เป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบ ซึ่งถือว่าเป็นการตรวจสอบในเชิงสร้างสรรค์โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสนอแนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการบริหารจัดการภาครัฐ

๑. ความประหยัด (Economy) เป็นการลดต้นทุนของทรัพยากรที่ใช้ให้อยู่ในระดับที่ต่ำ หลักความประหยัดคือ ความพยายามในการลดต้นทุนของทรัพยากรที่ใช้ให้อยู่ในระดับที่ต่ำที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานควรได้มาในเวลาที่กำหนด ด้วยปริมาณ คุณภาพ และราคาที่เหมาะสม การตรวจสอบความประหยัดจึงเป็นการมุ่งเน้นไปยังต้นทุนของทรัพยากรที่ใช้ให้อยู่ในระดับที่ต่ำที่สุดโดยคำนึงถึงการให้ทรัพยากรให้มีคุณภาพเหมาะสม

๒. ประสิทธิภาพ (Efficiency) การได้รับผลผลิตมากที่สุดจากทรัพยากรที่ใช้ หลักประสิทธิภาพคือ การได้รับผลผลิตมากที่สุดจากทรัพยากรที่ใช้เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ที่ดีที่สุดระหว่างทรัพยากรที่ใช้กับผลผลิตที่ได้ ในแง่ของปริมาณ คุณภาพ และระยะเวลาของผลผลิตที่ได้ และ/หรือการบรรลุผลสำเร็จตามเงื่อนไขที่กำหนด การตรวจสอบประสิทธิภาพจึงเป็นการตรวจสอบที่มุ่งเน้นไปที่ทรัพยากรที่ใช้เพื่อให้เกิดผลผลิตมากที่สุด

๓. ประสิทธิภาพ (Effectiveness) การบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด หลักประสิทธิผลคือ การบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือผลผลิตของกิจกรรม ประสิทธิภาพ เกี่ยวข้องกับการบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนด และ/หรือบรรลุผลที่คาดหวัง การตรวจสอบประสิทธิผลจึงเป็นการตรวจสอบที่มุ่งเน้นไปที่การดำเนินงานของหน่วยรับตรวจในการบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด หรือการได้รับผลผลิตตามที่กำหนด

ดังนั้นสำนักงานตรวจสอบภายใน จึงให้ความสำคัญกับการตรวจสอบดำเนินงานของโครงการก่อสร้างต่าง ๆ ของกรมทางหลวงในแต่ละปีตามแผนการปฏิบัติงานประจำปี เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่จะได้จากการดำเนินการก่อสร้างของกรมทางหลวง ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ สำนักงานตรวจสอบภายในต้องเข้ารับการประเมินการประกันและการปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐจากภายนอกประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ ซึ่งกรมบัญชีกลางได้กำหนดส่วนที่ ๒ การประเมินคุณภาพงาน ในประเด็นพิจารณาที่ ๑๑ คุณภาพของการตรวจสอบ ที่กำหนดให้สำนักงานตรวจสอบภายในมีการตรวจสอบครอบคลุมการตรวจสอบงาน/โครงการที่มีวงเงินประมาณที่ได้รับสูงสุดอย่างน้อย ๒ งาน/โครงการ จากงานหรือโครงการในจำนวน ๕ งาน/โครงการลำดับแรกที่มีวงเงินงบประมาณที่ได้รับสูงสุด และดำเนินการแล้วเสร็จก่อนปีที่ยื่นการตรวจสอบ ๑ ปี ซึ่งผู้ขอรับประเมินได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบการดำเนินงานโครงการก่อสร้างที่มีวงเงินงบประมาณได้รับสูงสุด จำนวน ๑ โครงการ ได้แก่ โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายบางใหญ่ – กาญจนบุรี ช่วงที่ ๑๗ (กม.๖๐+๙๕๐.๐๐๐ - กม.๖๔+๗๐๐.๐๐๐) รวมทางแยกต่างระดับท่ามะกา โดยเป็นการตรวจสอบดำเนินงานที่มีการนำมาตราฐานการตรวจสอบภายในของกรมบัญชีกลาง หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบการดำเนินงานมาปรับใช้ และมีการทบทวนเอกสารรายงานวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑. ให้ทราบถึงการดำเนินโครงการก่อสร้างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด
๒. ให้ทราบว่า การดำเนินโครงการในขั้นตอนต่าง ๆ เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติ และคู่มือการปฏิบัติงานตามที่กรมบัญชีกลาง และกรมทางหลวงกำหนด
๓. เพื่อให้ทราบถึงระบบการควบคุมภายในการดำเนินโครงการ ปัญหา และอุปสรรค ที่ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานที่กำหนด

๒. สรุปขั้นตอนการดำเนินการ

การตรวจสอบดำเนินโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายบางใหญ่ – กาญจนบุรี ช่วงที่ ๑๗ (กม.๖๐+๙๕๐.๐๐๐ - กม.๖๔+๗๐๐.๐๐๐) รวมทางแยกต่างระดับท่ามะกา ผู้ขอรับการประเมินได้ดำเนินการภายใต้กฎ ระเบียบ แนวทาง หลักเกณฑ์ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการดังกล่าวมาประกอบใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการตรวจสอบการปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบด้วย

- (๑) แนวปฏิบัติการตรวจสอบภายในภาครัฐ การตรวจสอบการดำเนินงาน โดยกรมบัญชีกลาง
- (๒) แนวปฏิบัติการตรวจสอบภายในตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

แนวปฏิบัติตามข้อ (๑) และ (๒) มีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

การตรวจสอบการดำเนินงาน (Performance Audit) เป็นประเภทหนึ่งของการตรวจสอบที่มุ่งเน้นตรวจสอบประสิทธิผล ประสิทธิภาพ และความคุ้มค่าของการดำเนินงานของส่วนราชการ โดยมีกระบวนการตรวจสอบเดียวกันกับการตรวจสอบประเภทอื่น ๆ ดังนี้

๑. การวางแผนการปฏิบัติงาน เป็นแผนที่ผู้ตรวจสอบภายในควรจัดทำไว้ล่วงหน้าว่าจะตรวจสอบแผนงาน งานหรือโครงการใด ในประเด็นการตรวจสอบใด ด้วยวัตถุประสงค์ ขอบเขต และแนวทางการตรวจสอบใด โดยใช้ข้อมูลจากความเสี่ยง นโยบาย ข้อมูลข่าวสารจากผู้บริหาร ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมของส่วนราชการ มาใช้ประกอบการพิจารณาจัดทำแผนการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานตรวจสอบบรรลุผลสำเร็จ

๒. การปฏิบัติงานตรวจสอบ เมื่อผู้ตรวจสอบภายในได้กำหนดแผนการปฏิบัติงานตรวจสอบ การดำเนินงานของแผนงาน งานหรือโครงการ และได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าสำนักงานตรวจสอบภายในแล้ว ผู้ตรวจสอบภายในควรกำหนดรูปแบบกระดาษทำการสำหรับการรวบรวมข้อมูล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ การตรวจสอบ และปฏิบัติงานตรวจสอบตามแผนการปฏิบัติงานตรวจสอบการดำเนินงานดังกล่าว

๓. การรายงานผลการปฏิบัติงาน เมื่อผู้ตรวจสอบภายในได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามแผนการ ปฏิบัติงานแล้ว ขั้นตอนต่อไปผู้ตรวจสอบภายในควรรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการปฏิบัติงานตรวจสอบ ซึ่งได้บันทึกไว้แล้วในกระดาษทำการมาจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน รายงานผลการปฏิบัติงานตรวจสอบ การดำเนินงาน แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ส่วนที่ ๑ บทสรุปสำหรับผู้บริหาร และส่วนที่ ๒ รายละเอียดผลการตรวจสอบ

๔. การติดตามผลการตรวจสอบ เป็นการติดตามผลการปรับปรุงแก้ไขปัญหา ของหน่วยรับตรวจ ตามข้อเสนอแนะในรายงานการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็น เนื่องจาก จะทำให้ทราบว่าข้อตรวจพบและข้อเสนอแนะตามรายงานนั้น หัวหน้าส่วนราชการได้มีการสั่งการตาม ข้อเสนอแนะดังกล่าวหรือไม่ และหน่วยรับตรวจได้ปรับปรุงการดำเนินงานตามการสั่งการนั้นหรือไม่อย่างไร

๓. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

๓.๑) เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงานโครงการ เข้าใจคลาดเคลื่อนในขั้นตอน การบริหารสัญญาตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และแนวทาง ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการโครงการ ทำให้กระบวนการบางช่วงล่าช้า และการจัดเก็บเอกสารหลักฐาน ไม่ครบถ้วน ส่งผลให้การตรวจสอบล่าช้ากว่าที่คาดการณ์

๓.๒) การตรวจสอบการดำเนินงานโครงการเป็นงานทางด้านวิศวกรรม ทำให้ขาดความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบ โครงการ ผู้ขอรับการประเมินจึงต้องศึกษาหาความรู้เป็นอย่างมาก นอกเหนือจากระเบียบ และข้อกำหนดของ ทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คำสั่ง คู่มือการปฏิบัติงาน และต้องศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับ งานทางด้านวิศวกรรม รวมทั้งต้องใช้ความละเอียดรอบคอบและวิจารณ์ญาณในการตรวจสอบ โดยสัมภาษณ์ ผู้ควบคุมงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง เพื่อสามารถสรุปผลการตรวจสอบจากการ ตรวจสอบได้

๔. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ)

๔.๑ เชิงปริมาณ

การตรวจสอบผลการดำเนินงานโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายบางใหญ่ – กาญจนบุรี ช่วงที่ ๑๗ (กม.๖๐+๙๕๐.๐๐๐ - กม.๖๔+๓๐๐.๐๐๐) รวมทางแยกต่างระดับท่ามะกา เป็นไปตามแนวทาง ในการปฏิบัติงาน ที่กรมบัญชีกลางกำหนด และแผนการตรวจสอบประจำปี พ.ศ.๒๕๖๗ ที่ได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมทางหลวง จำนวน ๑ แห่ง

๔.๒ เชิงคุณภาพ

๔.๒.๑ ผู้ตรวจสอบภายในได้รับทราบถึงปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในการดำเนินโครงการ รวมถึง ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการดำเนินโครงการ

๔.๒.๒ รายงานผลการตรวจสอบการดำเนินงานโครงการ ทำให้ผู้บริหารทราบถึงผลสำเร็จของงาน ความพร้อมและปัญหาอุปสรรคหรือข้อจำกัดในการดำเนินโครงการ เพื่อนำข้อเสนอแนะไปเป็นแนวทางในการ ปรับปรุงแก้ไข และป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับโครงการอื่นในลักษณะเช่นเดียวกันกับโครงการนี้

๕. ประโยชน์ที่หน่วยงานได้รับ

๕.๑) ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางการบริหารโครงการและแก้ไขปรับปรุงเพื่อพัฒนาการดำเนินงานโครงการให้มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า โดยมุ่งการบริหารราชการให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการอนุมัติโครงการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันในโอกาสต่อไป รวมทั้งทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้การดำเนินงานล่าช้าหรือไม่บรรลุวัตถุประสงค์

๕.๒) ผู้ปฏิบัติงานสามารถนำข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายในไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มต่อไป

ชื่อผลงานลำดับที่ ๓ การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินโครงการที่เป็นไปตามเกณฑ์ชี้วัด ความเสี่ยงการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ จำนวน ๒๕ โครงการ

๑. สรุปสาระสำคัญ

ปัจจุบันการทุจริตในภาครัฐเป็นปัญหาที่ร้ายแรงที่สุดปัญหาหนึ่งของสังคมไทย ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมอย่างมาก รูปแบบการทุจริตในภาครัฐมีการกระจายตัวและมีความซับซ้อนมากขึ้นในทุกระดับ ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย จนถึงการขับเคลื่อนสู่ระดับปฏิบัติ หนึ่งในพฤติกรรมดังกล่าว คือการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไป อันเป็นที่ยอมรับของสังคมและแสวงหาประโยชน์เข้าตัว นอกจากนี้ปัญหาคอร์รัปชัน ยังถือได้ว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว หรือประเทศ ที่ต้องพัฒนาต่างต้องเผชิญปัญหาจากคอร์รัปชัน สำหรับกรณีประเทศไทยนั้น เป็นที่ทราบกันทั่วไปว่าปัญหา เรื่องคอร์รัปชันเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องการแก้ไขอย่างจริงจัง

จากปัญหาการทุจริตที่เกิดขึ้นในภาคราชการ เพื่อแก้ไขปัญหาลดและบรรเทาสถานการณ์การทุจริต รัฐบาลจึงได้ให้ความสำคัญต่อการสกัดกั้นการทุจริต โดยถือเป็นวาระแห่งชาติและเห็นชอบตามข้อเสนอของ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) เสนอ โดยคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เห็นชอบแผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) และเห็นชอบแนวทางการขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ เสนอรัฐสภารับทราบ แผนการปฏิรูปประเทศเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการขับเคลื่อนการดำเนินการตามกิจกรรมปฏิรูป ที่สำคัญ (Big Rock) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ พัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ และกิจกรรมปฏิรูป ที่ ๕ การพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เห็นชอบกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนการดำเนินการ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ การพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ตาม ที่สำนักงาน ป.ป.ท. เสนอ โดยกำหนดกรอบการดำเนินการให้หน่วยรับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ ที่มีรายการในงบลงทุนวงเงินตั้งแต่ ๕๐๐ ล้านบาทขึ้นไป ที่มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ต้องทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของโครงการพร้อมเสนอมาตรการ ในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมส่งไปยังสำนักงาน ป.ป.ท. เพื่อติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การดำเนินโครงการ กิจกรรมดังกล่าวต่อไป และสำนักงบประมาณจะต้องพิจารณาแผนบริหารความเสี่ยง เพื่อประกอบการจัดสรรงบประมาณ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗ กรมทางหลวงซึ่งได้รับการจัดสรรงบประมาณ รายจ่ายประจำปี ๒๕๖๗ ในรายการงบลงทุน วงเงินตั้งแต่ ๕๐๐ ล้านบาทขึ้นไป ที่มีการจัดซื้อจัดจ้าง จึงได้ จัดทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของโครงการพร้อมเสนอมาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม และส่งไปยังสำนักงาน ป.ป.ท. และสำนักงาน ป.ป.ท.ได้มอบหมายให้กลุ่มตรวจสอบภายใน กรมทางหลวง ประเมิน ติดตามการดำเนินการโครงการขนาดใหญ่ จำนวน ๒๕ โครงการ จากจำนวน ๔๖ โครงการ ที่ดำเนินการ โดยกรมทางหลวง ซึ่งผู้ขอรับการประเมินเป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบ จำนวน ๔ โครงการ และ เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการรวบรวมและจัดทำรายงานสรุปผลการตรวจติดตามโครงการตามเกณฑ์ชี้วัด ความเสี่ยงการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ ไปยังสำนักงาน ป.ป.ท. ภายในระยะเวลา ที่กำหนด

๒. สรุปขั้นตอนการดำเนินการ

- ๒.๑) ศึกษาและสอบทานแผนการบริหารความเสี่ยงของกรมทางหลวง โดยพิจารณาจาก
- ๒.๑.๑) ประเด็นความเสี่ยงการทุจริตครอบคลุมทุกขั้นตอนการดำเนินโครงการหรือไม่
  - ๒.๑.๒) มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริตมีความสอดคล้องกับประเด็นความเสี่ยงที่ระบุหรือไม่
  - ๒.๑.๓) เอกสาร หลักฐาน หรือข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๒) วางแผนการตรวจสอบ ปฏิบัติงานตรวจสอบ รายงานผลการตรวจสอบ และติดตามผลการตรวจสอบ ให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติการตรวจสอบภายใน ตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ๒.๓) ตรวจสอบติดตามการดำเนินโครงการ และรายงานผลการตรวจติดตามการดำเนินโครงการเกณฑ์ชี้วัด ความเสี่ยงการทุจริตเชิงนโยบายของโครงการขนาดใหญ่
- ๒.๔) รวบรวมและจัดทำรายงานสรุปผลการตรวจติดตามโครงการตามเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ ตามแผนและมาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

๓. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

- ๓.๑) แผนการบริหารความเสี่ยงที่จัดทำขึ้น มีการจัดทำความเสี่ยงที่เหมือนกันทุกโครงการ และไม่ครอบคลุม กระบวนการดำเนินงาน เช่น กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง การดำเนินการก่อสร้าง เป็นต้น อาจทำให้ไม่สามารถ ไขความสงสัยที่แท้จริงของแต่ละโครงการได้
- ๓.๒) การจัดการความเสี่ยงตามมาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ เพื่อป้องกันการทุจริตยังขาดความชัดเจนในทางปฏิบัติ

๔. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ)

๔.๑ เชิงปริมาณ

ตรวจสอบ ติดตามการดำเนินโครงการ และรายงานผลการตรวจติดตามโครงการเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยง การทุจริตเชิงนโยบายของโครงการขนาดใหญ่ แล้วเสร็จเป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานประจำปี ๒๕๖๗ โดยดำเนินการตรวจสอบ จำนวน ๔ โครงการ และรวบรวมและจัดทำรายงานส่งให้สำนักงาน ป.ป.ท. ภายใน ระยะเวลาที่กำหนด

๔.๒ เชิงคุณภาพ

มีข้อมูลถูกต้องครบถ้วนและเชื่อถือได้ ซึ่งช่วยสนับสนุนผู้บริหารในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้อง ช่วยสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่อผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และบุคลากรของหน่วยงานตาม นโยบาย กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เงื่อนไขสัญญา ข้อตกลง ระเบียบข้อบังคับต่างๆ และพันธกิจของกรมทางหลวง อย่างถูกต้องครบถ้วน

๕. ประโยชน์ที่หน่วยงานได้รับ

๕.๑) พัฒนาแนวทางการบริหารความเสี่ยงในระยะต่อไป มีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กร เกิดจิตสำนึกที่ดี และพัฒนาปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงาน ตลอดจนติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาและการดำเนินการที่ยั่งยืนต่อไป

๕.๒) เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงการทุจริต ทำให้เข้าใจจุดเสี่ยงและช่วยลดความเสี่ยงรวมทั้งยังช่วยป้องกันหรือลดโอกาสและผลกระทบที่อาจทำให้เกิดความสูญเสีย หรือความเสียหายแก่องค์กรให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และควบคุมได้ ตลอดจนสนับสนุนให้มีการออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมซึ่งจะเป็นเครื่องมือช่วยลดความเสี่ยงการทุจริต

๕.๓) เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ สนับสนุนให้มีการปฏิบัติงานของกรมทางหลวงดำเนินการได้ตามมาตรการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเป็นระบบตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน

เรื่อง การพัฒนาคุณภาพงานตรวจสอบภายใน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้บริหาร หน่วยรับตรวจ และผู้ที่เกี่ยวข้อง

๑. สรุปหลักการและเหตุผล

ปัจจุบันรัฐบาลได้มีการปฏิรูประบบราชการในการปรับเปลี่ยนบทบาทการบริหารราชการไปสู่การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นสำคัญ (Result Base Management) และลดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในการบริหารราชการ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๔๖ ได้กำหนดให้ส่วนราชการปฏิบัติตามคำรับรองที่ได้ทำไว้กับรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการให้รองรับกับวาระยุทธศาสตร์ของรัฐบาล การพัฒนาระบบการปฏิบัติงาน โดยนำเทคนิคการบริหารงาน และเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม การพัฒนาบุคลากรให้มีขีดสมรรถนะในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ซึ่งทั้งหมดล้วนมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานของส่วนราชการให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

การดำเนินงานของหน่วยงานต้องพบกับกาเปลี่ยนแปลงของปัจจัยในแต่ละด้านอย่างรวดเร็ว ทั้งจากสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก รวมทั้งสภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี สังคมและวัฒนธรรม ส่งผลให้หน่วยงานต้องเผชิญกับความเสี่ยงในการบริหารจัดการ การเตรียมพร้อม การปรับตัวให้ทันต่อสภาพแวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงผู้ตรวจสอบภายในต้องทำการศึกษาเรียนรู้จากความผิดพลาดและการทุจริตในอดีต เพื่อทำให้เกิดการสร้างระบบควบคุมภายในที่เพิ่มมากขึ้นและการกำกับดูแลที่สามารถให้ความเชื่อมั่นด้านความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางการเงิน ถึงแม้ว่าในแต่ละหน่วยงานได้ทำการศึกษาและให้คำแนะนำเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติต่าง ๆ แต่การทุจริตยังคงเกิดขึ้นอยู่หลายกรณี เช่น การนำเสนองบการเงินที่ผิดพลาด ในฐานะผู้ตรวจสอบภายในในการเปิดโปงการทุจริตถือเป็นหนึ่งในการตรวจพบที่ยากที่สุดในงานตรวจสอบ เนื่องจากองค์กรเหล่านั้นไม่ต้องการให้บุคคลอื่นค้นพบ ดังนั้น การใช้ข้อมูลทางการเงินเพียงอย่างเดียวนั้นยากที่จะตรวจพบการทุจริตได้ ผู้ตรวจสอบภายในอาจต้องนำมาเป็นข้อมูลในการเตรียมความพร้อม ผลกระทบต่อหน่วยงานอาจทำให้วิธีการ ขั้นตอนการดำเนินการ มีความเปลี่ยนแปลงไปด้วย นอกจากนี้ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องรอบรู้ข่าวสารและทันโลก และทำความเข้าใจปัจจัย/ สภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและรวดเร็วทั้งจากภายในและภายนอก เพื่อสามารถตรวจสอบให้ตรงประเด็น สามารถเป็นหน่วยงานสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพ ทำให้องค์กรดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพิ่มคุณค่า รวมทั้งสามารถให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารในบทบาทด้านงานให้คำปรึกษา (Consultant) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้ตรวจสอบภายในซึ่งทำหน้าที่เป็นเครื่องมือของฝ่ายบริหาร ไม่ว่าจะเป็นการให้ข้อมูลและการเสนอแนะมาตรการแก้ไขที่เป็นประโยชน์ให้กับหน่วยงาน จำเป็นต้องอาศัยความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาความรู้ในงานตรวจสอบ ความรอบรู้ในวิชาชีพ และความรู้อื่น ๆ ตลอดจนจัดเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายนอก ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานตรวจสอบมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น และเป็นที่น่าเชื่อถือให้กับผู้บริหาร หน่วยรับตรวจ และผู้ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับส่วนราชการ ด้วยระบบงานและวิธีการที่มีความน่าเชื่อถือ ทันสมัย และเป็นไปตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ มีความรับผิดชอบ สนับสนุน และส่งเสริมให้ปฏิบัติงานของหน่วยงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

๒. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

๒.๑ บทวิเคราะห์

ตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑ โดยมาตรา ๗๙ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง กรมบัญชีกลางจึงได้กำหนดมาตรฐานการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐเพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงานของรัฐใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เนื่องจากการตรวจสอบภายในเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการช่วยเหลือผู้บริหารของหน่วยงาน ในการติดตามและประเมินการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์กร รวมทั้งการเสนอแนะแนวทางหรือมาตรการที่จะทำให้ผลการดำเนินงานสามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งมาตรฐานการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐนั้น ได้กำหนดให้มีความสอดคล้องกับการปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบภายในในระดับสากล คือ มาตรฐานสากลการปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบภายใน (International Standard for Professional Practice of Internal Auditing) ที่กำหนดโดยสถาบันผู้ตรวจสอบภายในของสหรัฐอเมริกา (The Institute of Internal Auditor : IIA) อันจะทำให้การปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงานของรัฐได้รับการยอมรับจากผู้บริหาร หน่วยรับตรวจ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับกรมบัญชีกลางได้กำหนดไว้ในมาตรฐานการตรวจสอบภายใน ตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ ได้ออกแบบหรือกำหนดระบบคุณภาพงานตรวจสอบภายในไว้ใน ๓ รหัสมาตรฐาน ประกอบด้วย (๑) รหัสมาตรฐาน ๒๐๐๐: การบริหารงานตรวจสอบภายใน (๒) รหัสมาตรฐาน ๒๓๔๐ : การกำกับดูแลการปฏิบัติงาน และ (๓) รหัสมาตรฐาน ๑๓๐๐ : การประกันและการปรับปรุงคุณภาพงาน ดังนั้นสำนักงานตรวจสอบภายในต้องปรับปรุงและรักษาคุณภาพของงานตรวจสอบภายในให้ครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน

อย่างไรก็ตามสิ่งที่จะทำให้งานตรวจสอบภายในประสบความสำเร็จ คือ ผู้บริหารสามารถนำผลผลิตของงานตรวจสอบภายในไปใช้ในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้เกิดมูลค่าเพิ่มและความสำเร็จแก่องค์กร ฉะนั้น เพื่อให้ฝ่ายบริหารสามารถนำข้อมูลไปใช้ได้ทันต่อสถานการณ์ เกิดประโยชน์ สูงสุด ผู้ตรวจสอบภายในจึงควรพัฒนางานตรวจสอบภายในให้มีคุณภาพ ทันต่อการใช้งานของผู้บริหาร รวมทั้งผู้ตรวจสอบภายในควรตระหนักถึงความสำคัญ และมีความกระตือรือร้นในการดำเนินการรายงานผลการตรวจสอบภายในที่น่าเชื่อถือ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้บริหารหน่วยงานใช้เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพต่อไป

จากบทวิเคราะห์ข้างต้น ส่งผลให้ตรวจสอบภายในต้องปรับตัวเองในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สร้างคุณค่าเพิ่ม และปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้ดีขึ้น และมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวข้างต้น ผู้ตรวจสอบภายในจึงต้องมีการพัฒนาคุณภาพงานตรวจสอบภายในอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยการนำตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ มาใช้เป็นกรอบ หรือแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในมีผลการปฏิบัติงานที่น่าเชื่อถือและมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของผู้บริหาร หน่วยรับตรวจ และผู้ที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ แนวความคิด

งานตรวจสอบภายในมีลักษณะงานเป็นงานบริการให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษา เพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานของส่วนราชการให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดภายใต้การบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลที่ดีที่มีประสิทธิผล และประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผลงานตรวจสอบภายในจึงเป็นการนำเสนอในรูปแบบของการรายงาน ข้อเท็จจริง และการให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่สร้างคุณค่าเพิ่มให้กับส่วนราชการ ดังนั้น ข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติงานตามกระบวนการตรวจสอบ จึงเป็นสิ่งที่ผู้ตรวจสอบภายในต้องให้ความมั่นใจในความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล ซึ่งถือเป็นคุณภาพของผลงานตรวจสอบภายใน และต้องรักษาระดับคุณภาพไว้อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการพัฒนาปรับปรุงงาน

อย่างต่อเนื่องเพื่อให้งานตรวจสอบภายในเป็นเครื่องมือสำคัญที่ผู้บริหารใช้ในการตรวจสอบ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานของส่วนราชการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมาย ที่กำหนดไว้

งานตรวจสอบภายในเป็นงานบริการ คุณภาพงานตรวจสอบภายในจึงหมายถึง งานตรวจสอบภายใน ที่มีการปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในของทางราชการ และผลการปฏิบัติงานสามารถสร้างความพึงพอใจให้หัวหน้าส่วนราชการ และหน่วยรับตรวจ ทั้งนี้ สามารถพิจารณาคุณภาพได้จากการปฏิบัติงาน ที่เป็นไปตามมาตรฐานและตรงตามหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ การพัฒนาและ ปรับปรุงคุณภาพงานของหน่วยงานตรวจสอบภายในอย่างต่อเนื่อง

๒.๓ ข้อเสนอ

ผู้ขอรับการประเมิน ขอเสนอแนวความคิดเรื่อง การพัฒนาคุณภาพงานตรวจสอบภายใน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้บริหาร หน่วยรับตรวจ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๒.๓.๑ พัฒนางานตรวจสอบภายในโดยนำหลักเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพงานตรวจสอบ ภายในภาครัฐมาใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการปฏิบัติงานตรวจสอบ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับส่วนราชการ และสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริหาร

๒.๓.๒ การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนางานตรวจสอบให้เกิดมูลค่าเพิ่ม อย่างยั่งยืนและต่อเนื่อง (High Value Services)

๒.๔ ข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

(๑) ผู้ตรวจสอบภายในบางรายอาจยังไม่เข้าใจในกระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน จึงส่งผลให้ ไม่สามารถปฏิบัติเป็นไปตามหลักเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในที่กรมบัญชีกลาง กำหนดได้ ดังนั้นจึงต้องมีการซักซ้อมความเข้าใจในประเด็นการพิจารณาที่ยังไม่เข้าใจ หรือจัดให้มีการจัดการ ความรู้ภายในหน่วยงาน

(๒) การเปลี่ยนแปลงกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง ผู้ตรวจสอบภายในจึงต้อง ติดตามการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง และสร้างเครือข่ายการปฏิบัติงาน เพื่อจะได้ประสานงาน ปรีกษาหารือ และนำไปปฏิบัติงานได้อย่างทันกาล

๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๓.๑) สำนักงานตรวจสอบภายในเป็นที่ยอมรับ และสร้างมูลค่าเพิ่ม ความเชื่อมั่นต่อผู้บริหาร หน่วยรับตรวจ และผู้ที่เกี่ยวข้อง

๓.๒) สำนักงานตรวจสอบภายในได้คะแนนที่เพิ่มขึ้นจากประเด็นที่ยังไม่ได้ดำเนินการ เพื่อปฏิบัติให้เป็นไป ตามเกณฑ์การประกันคุณภาพงานตามหลักเกณฑ์ที่กรมบัญชีกลางกำหนด

๓.๓) ยกระดับมาตรฐานและคุณภาพงานตรวจสอบภายใน ให้ก้าวไปสู่มืออาชีพ

๓.๒) ผู้บริหาร หน่วยรับตรวจ และผู้ที่เกี่ยวข้อง มีความมั่นใจว่าหน่วยงานสามารถปฏิบัติงานบรรลุ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ

๔. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๔.๑) สำนักงานตรวจสอบภายในได้คะแนนที่เพิ่มขึ้นจากประเด็นที่ยังไม่ได้ดำเนินการ เพื่อปฏิบัติให้เป็นไป ตามเกณฑ์การประกันคุณภาพงานตามหลักเกณฑ์ที่กรมบัญชีกลางกำหนด

๔.๒) จำนวนข้อผิดพลาดหรือข้อทักท้วงของหน่วยงานลดน้อยลง

๔.๓) ร้อยละของผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บริหาร และหน่วยรับตรวจมีแนวโน้มความพึงพอใจเพิ่มขึ้น

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความดังกล่าวข้างต้นถูกต้องและเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) (ผู้ขอรับการประเมิน)

(นางสาวสุรีย์ สิริสมุทธสาร)

(วันที่ ๑๑ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗)

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) (ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล)

(นายเสริมศักดิ์ นัยนันท์)

(วันที่ ๑๑ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗)

(ลงชื่อ) (ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป)

(นายอภิรัฐ ไชยวงศ์น้อย)

(วันที่ ๑๑ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗)